

ความรับผิดทางกฎหมายของสื่อมวลชนต่อความเสียหายจากการนำเสนอข่าวแบบเรียลไทม์
: ศึกษากรณีเหตุการณ์ยิง ณ ท่าสรรพสินค้า Terminal 21 จังหวัดนครราชสีมา
LEGAL LIABILITY OF DAMAGE FROM REAL TIME NEWS PRESENTATION
: CASE STUDY OF SHOOTING AT TERMINAL 21, NAKHON RATCHASIMA
PROVINCE

นางจริย ชยะบุตร¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจริยธรรมในการสื่อสารของสื่อมวลชนในกรณีการนำเสนอข่าว และศึกษาความรับผิดทางกฎหมายของสื่อมวลชน กรณีการรายงานข่าวแบบเรียลไทม์ (Real Time) ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของประชาชนที่อยู่ในข่าว ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม โดยศึกษาจากข้อกำหนดว่าด้วยจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพสื่อมวลชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาพบว่าในการนำเสนอข่าวแบบทันทีของสื่อมวลชนหลายสำนักเป็นการชี้ช่องให้คนร้ายหลบหนีจากการติดตามของเจ้าหน้าที่ และเข้าไปทำร้ายประชาชนที่ซ่อนตัวอยู่ในบริเวณห้าง แม้สื่อมวลชนดังกล่าวมิได้มีเจตนาโดยประสงค์ต่อผลให้เกิดผลร้ายเช่นนั้นก็ตาม แต่เมื่อความเสียหายได้มีขึ้นแก่ชีวิตและร่างกายของประชาชนอันเป็นผลจากการนำเสนอข่าวนั้น สื่อมวลชนอาจต้องมีความรับผิดในความเสียหายดังกล่าวด้วย

คำสำคัญ : ความรับผิด, สื่อมวลชน, การนำเสนอข่าว

Abstract

The objective of this research is to investigate ethics in mass communication in the case of news reporting and study the law of the mass media. In the case of real-time news reporting that causes damage to life, body, property or any rights of the people in the news whether directly or indirectly. By studying the regulations on morality and ethics of media, the Constitution of the Kingdom of Thailand, Civil and Commercial Code and related laws. The results revealed that presenting real-time news from many media outlets is a way for criminals to escape from following the staff and attacking the people who were hiding in the mall area. Although the mass media was not intended to have any harmful effects, the damage caused to the lives and bodies of the people as a result of the news presentation. The media may also be liable for such damage.

Keywords: Ability, Mass Media, News Reporting

¹ อาจารย์ โพรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

บทนำ

ในยุคที่ประชาชนติดตามข่าวสารผ่านหลายช่องทาง ช่องทางยอดนิยมที่ผู้คนเข้าถึงได้โดยง่ายคือผ่านทางโทรศัพท์มือถือในรูปแบบสมาร์ทโฟน (Smartphone) ที่รวดเร็วฉับไวทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะกรณีมีการเผยแพร่ภาพสด (Live) ผ่านแอปพลิเคชัน (Application) ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook), ยูทูบ (YouTube) เป็นต้น ซึ่งการรับชมในช่องทางออนไลน์นี้มีลักษณะพิเศษต่างจากการรับชมผ่านช่องโทรทัศน์หรือวิทยุแบบเดิม คือ การที่ผู้ชมสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปด้วยได้ และในขณะที่ผู้ชมสามารถเป็นสื่อได้ โดยการบันทึกภาพและพิมพ์ข้อความประกอบในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ได้ด้วยตนเอง ด้วยการแข่งขันที่มีมากเช่นนี้ สำนักข่าวต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการนำเสนอข่าวให้ฉับไวและน่าเชื่อถือมากกว่าข่าวที่มาจากประชาชนทั่วไป ขณะเดียวกันก็ต้องสร้างความแตกต่างระหว่างสำนักข่าวของตนกับสำนักข่าวคู่แข่งอื่น ๆ เพื่อดึงดูดผู้ชมให้รับชมผ่านช่องทางจากสำนักข่าวในสังกัดของตนให้มากที่สุด นับเป็นภารกิจที่ค่อนข้างหนักหนาสำหรับการนำเสนอข่าวในยุคนี้

จากกรณีเหตุการณ์ยิงเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563 ล่วงมาจนถึงเช้าของวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2563 อันเป็นเหตุการณ์ที่สะท้อนอารมณ์ประชาชนคนไทยเป็นอันมาก กล่าวคือ มีทหารยศจ่าสิบเอกรายหนึ่งมีปัญหาทางธุรกิจกับผู้บังคับบัญชา ทหารคนดังกล่าวได้ยิงผู้บังคับบัญชาและแม่ยายของผู้บังคับบัญชาคนดังกล่าวจนถึงแก่ความตาย และเข้าไปเอาปืนที่คลังอาวุธในค่ายที่สังกัดอยู่ออกมากราดยิงผู้คน เข้าไปหลบหนีและยิงทำร้ายประชาชนในห้างสรรพสินค้า Terminal ณ จังหวัดนครราชสีมา สุดท้ายทหารยศจ่าสิบเอกก็ถูกวิสามัญโดยเจ้าหน้าที่รัฐ อันเป็นข่าวดังไปทั่วประเทศ จุดที่น่าสนใจที่ผู้เขียนได้ยกมาในบทความนี้คือ ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่จับกุมตัวผู้กระทำผิดของเจ้าหน้าที่นั้น มีสื่อมวลชนบางสำนักได้นำเสนอข่าวแบบเรียลไทม์ (Real Time) หรือไลฟ์สด (Live) อันมีลักษณะเสมือนเป็นการชี้ช่องให้แก่ผู้ก่อเหตุ กล่าวคือ มีการนำเสนอข่าวแบบทันทีพร้อมระบุตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ที่กำลังจะขึ้นไปจับกุมและช่วยเหลือประชาชนที่อยู่ในบริเวณห้าง ซึ่งผู้ก่อเหตุก็ได้มุ่งไปที่จุดที่มีการนำเสนอข่าวว่ามีประชาชนหลบซ่อนตัวอยู่ และผู้ก่อเหตุก็หลบหนีจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ไปยังจุดต่าง ๆ ของห้างได้ เสมือนหนึ่งว่าผู้ก่อเหตุได้ติดตามข่าวสารที่รายงานความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่อยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ซึ่งการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวเช่นนี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนที่หลบซ่อนตัวอยู่ในจุดต่าง ๆ ของห้าง จนมีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ ซึ่งอาจต้องมีการทบทวนว่าการนำเสนอข่าวเช่นนั้น สำนักข่าวผู้นำเสนออาจจะต้องมีความรับผิดชอบต่ออย่างหนึ่งหรือไม่ อันจะเป็นบทเรียนในการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนในอนาคตที่จะไม่เป็นการเพิ่มยอดผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตในเหตุการณ์ร้าย ๆ ให้เกิดมีได้เช่นนี้อีก

จรรยาบรรณ จริยธรรมของสื่อมวลชน และการนำเสนอข่าวกราดยิงในที่สาธารณะ

1. จรรยาบรรณ และจริยธรรมของสื่อมวลชน

ชูลีพร เกษโกวิทย์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ในสารานุกรมออนไลน์ของสถาบันพระปกเกล้า ว่า ในสมัยก่อนชาวยุโรปได้มีการแบ่งฐานันดรศักดิ์ของคนออกมาเป็น 3 ฐานันดร คือ ฐานันดรที่ 1 คือกษัตริย์และขุนนาง ฐานันดรที่ 2 คือนักบวช ฐานันดรที่ 3 คือประชาชนธรรมดาทั่วไป ซึ่งรัฐสภาอังกฤษประกอบไปด้วยผู้แทน ฐานันดรทั้ง 3 ดังกล่าว ในการประชุมรัฐสภาอังกฤษคราวหนึ่ง เอ็ดมันด์ เบอิร์ค (Edmund Burke, 1729-1797) นักกฎหมายที่เป็นนักเขียนและนักการเมืองกำลังยืนอภิปรายอยู่ได้ชี้มือไปยังกลุ่มนักหนังสือพิมพ์ที่เข้าร่วมฟังการประชุมด้วย และกล่าวขึ้นว่า “ในขณะที่เราทั้งหลายซึ่งเป็นฐานันดรใดฐานันดรหนึ่งทั้งสามฐานันดรกำลังประชุมกันอยู่นี้ ควรคำนึงไว้ด้วยว่า บัดนี้มีฐานันดรที่ 4 เกิดขึ้นแล้ว และฐานันดรนั้นกำลังนั่งฟังการประชุมของเราอยู่ ณ ที่นี้ด้วย” นับแต่นั้นเป็นต้นมาผู้ที่คือนักหนังสือพิมพ์จึงถูกเรียกว่า พวกฐานันดรที่ 4 โดยปัจจุบัน

ความหมายของคำว่าฐานันดรที่ 4 มิได้จำกัดอยู่แต่นักหนังสือพิมพ์เท่านั้น แต่ได้หมายรวมถึงสื่อมวลชนแขนงอื่น ๆ ด้วย

จากการที่สื่อมวลชนมีพันธกิจในการนำเสนอข้อเท็จจริง จึงเกิดเป็นพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ดังนี้

จริยธรรม หรือจรรยาบรรณ มาจากคำว่า ethics (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2550, หน้า 159)

จริย หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ (พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช, 2545, หน้า 307 – 308)

ธรรม หมายถึง ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ คุณความดี คำสั่งสอนในทางศาสนา

จริยธรรม (ethics) มาจากคำในภาษากรีกว่า ethos ซึ่งหมายถึงบุคลิกภาพ หรือสิ่งที่คนดีประพฤติปฏิบัติ เพื่อจะได้มีบุคลิกภาพที่ดี แต่โดยทั่วไปแล้ว จริยธรรมจะมีพื้นฐานทางด้านปรัชญาที่ว่าด้วยการตัดสินใจของมนุษย์ที่จะเลือกระหว่างความดีกับความชั่ว เป็นพฤติกรรมที่สร้างขึ้นจากส่วนสมอง พฤติกรรมที่ผ่านการคิดในเชิงศีลธรรมหรือปรัชญา เกี่ยวเนื่องกับสิ่งที่พึงปฏิบัติต่อสังคมหรือต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นสิ่งที่เราควรจะต้องกระทำเพื่อให้โลกนี้ดีขึ้นจริยธรรมนำมาซึ่งหลักปฏิบัติที่ใครจะนำไปประพฤติตามก็ได้หรือไม่ประพฤติก็ได้ แตกต่างจากกฎหมายที่ใครไม่ประพฤติตามก็จะถูกลงโทษ (ดร.ณิ หิรัญรักษ์และคณะ, 2558)

จริยธรรมสื่อมวลชน จึงหมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติของสื่อมวลชน (สมสุข หินวิมาน และคณะ, 2557)

จรรยาบรรณ หมายถึง ประมวลกฎเกณฑ์ความประพฤติหรือ ประมวลมารยาทของผู้ประกอบอาชีพนั้นๆ ต้องเป็นเอกลักษณ์ทางวิชาชีพ ใช้ความรู้ มีองค์กรหรือสมาคมควบคุม (จรรยาพร ธรณินทร์, 2554)

บรรทัดฐานสื่อมวลชนตาม รสีกา อังกูร (2562) ทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (The social Responsibility Theory) เป็นทฤษฎีที่ทำให้สื่อมวลชนตระหนักในความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพเป็นหลักในการดำเนินงาน ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ เพื่อให้สื่อมีความเป็นกลาง และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมได้ คือ

1. ให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมและเลือกรับข่าวสาร

2. สื่อต้องมีอิสรภาพ และเสรีภาพในการนำเสนอข่าว

3. สื่อต้องตระหนักถึงประโยชน์ที่สังคมจะได้รับ

โดยบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนภายใต้ทฤษฎีนี้ คือ

1. สนับสนุนระบบการเมืองด้วยการเสนอข่าวสาร และข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนรวม

2. เพิ่มพูนสติปัญญาของสาธารณชน และส่งเสริมกระบวนการทางประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนได้

เกิดความสามารถในการปกครองตนเอง

3. ปกป้องรักษาสิทธิของปัจเจกบุคคลโดยทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมรัฐบาล

4. สนับสนุนระบบเศรษฐกิจ โดยทำหน้าที่ให้บริการสื่อโฆษณา โดยรายได้ส่วนนี้จะต้องไม่ทำลาย

อิสรภาพของสื่อมวลชน

5. ให้ความบันเทิงที่คัดเลือกมาแล้วว่ามีคุณภาพ

6. หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรม ความรุนแรง ความไม่สงบหรือความแตกแยกในสังคม

7. จะต้องสะท้อนความคิดเห็นที่แตกต่างรวมทั้งเปิดโอกาสให้ฝ่ายตรงข้ามได้ใช้สิทธิโต้ตอบ (สุกัญญา บุรณเดชาชัย, 2549)

หนังสือ The Complete Reporter ของ จูเลียน, เคลลี และ สแตนลีย์ Julian, Kelly & Stanley อ้างถึงใน Amarin TV (2561) ได้กำหนด “จรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนสากล” ประกอบไปด้วย 23 ประการ ดังนี้

1. ต้องทำหน้าที่ในขอบเขตของความเหมาะสม (The bounds of decency)
2. ไม่สร้างข่าวขึ้นเอง (Do not attempt to make news)
3. ต้องเสนอข้อเท็จจริงอย่างรอบด้านแก่ผู้รับสาร (The Truth and the whole truth)
4. ไม่ก้าวร้าวสิทธิส่วนตัวของบุคคลอื่น (Do not to invade the private rights)
5. ไม่บังคับบุคคลให้พูด (Do not to force individuals to speak)
6. ซื่อสัตย์ต่อบุคคลที่ต่อสู้เพื่อสังคม (Play fair with a person against whom derogatory charges)
7. ซื่อสัตย์ต่อบุคคลที่นำมากล่าวถึงในคอลัมน์ (Play fair with persons quoted in its columns)
8. รักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว (Keep the confidence of its news sources)
9. ไม่ปิดบังอำพรางข่าวที่น่าเสนอ (Do not suppress news)
10. ไม่ควรขายข่าว ขายคอลัมน์เพื่อเงิน หรือความพอใจส่วนตัว (Do not “sell” its news columns for money or courtesies)
11. ละเว้นจากการเข้าร่วมพรรคการเมือง (Refrain from allowing party politics)
12. ต้องบริการคนส่วนรวม มิใช่บริการคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (Serve the whole society, not just one "class")
13. ช่วยต่อสู้และปราบปรามอาชญากร (Fight and discourage crime)
14. ต้องเคารพ และช่วยผดุงกฎหมายบ้านเมือง (Must respect and aid the law and the courts)
15. สร้างความสัมพันธ์อันดีแก่ชุมชน (Seek to build its community)
16. ไม่ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างญาติและเพื่อนของผู้อื่น (Not injure the relatives and friends)
17. คำนึงว่าการหย่าร้าง การฆ่าตัวตายนั้นเป็นปัญหาสังคมสิ่งหนึ่งไม่ควรเสนอข่าวไปในเชิงไม่สุภาพ (To recognize divorce, suicide as an unfortunate social problem)
18. อย่ากล่าวโจมตีคู่แข่ง (Do not attack on competitive)
19. อย่าหัวเราะเยาะความวิกลจริต จิตทรมาน หรือพลาดโอกาสของบุคคล (Do not ridicule the insane or the feeble-minded or misfortunes)
20. เคารพนับถือวัด โบสถ์ เชื้อชาติ และเผ่าพันธุ์ของบุคคล (Respect churches, nationalities and races)
21. หน้ากีฬาควรเขียนถึงทุกๆ คน (Sports page is written for everybody)
22. แก้ไขข้อผิดพลาดที่พบในทันที (Be prompt in correcting errors)
23. จำไว้ว่าข่าวที่น่าเสนอนั้น มีเยาวชนชายหญิงอ่านด้วย (Remember that the news is read by young boys and girls)

2. การนำเสนอข่าวการกราดยิงในที่สาธารณะ

Techsauce Team (2563) ข้อเสนอแนะสื่อมวลชนในการรายงานข่าวเพื่อลดความเสี่ยงให้เกิดความรุนแรงขึ้นได้ในอนาคต จากเว็บไซต์ของ Reporting on mass shootings ในกรณีสื่อรายงานสถานการณ์ที่มีคนหรือกลุ่มยิงไปยังผู้คนที่สาธารณะ

ข้อมูลทั่วไปสำหรับการรายงานข่าวที่สื่อมวลชนต้องทราบ มีดังนี้

1. การรายงานข่าวความรุนแรง อาจมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อผู้อื่น
2. ลดการรายงานที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ก่อเหตุ เพราะอาจทำให้มีคนเทียบเคียงกับตนเองและเอาอย่าง
3. หลีกเลี่ยงการนำภาพของผู้ก่อเหตุที่อยู่คู่กับเหยื่อ
4. พยายามใช้ภาพของผู้ก่อเหตุให้น้อยที่สุด โดยเฉพาะในข่าวความคืบหน้าสถานการณ์ ยกเว้นกรณีที่ต้องตรวจสอบยืนยันตัวผู้ก่อเหตุหรือสำหรับเหยื่ออื่นๆ
5. หลีกเลี่ยงการรายงานที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดและอคติเกี่ยวกับความเจ็บป่วยทางจิต รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาหรือการป้องกัน เพราะการวินิจฉัยโรคทางจิตอาจไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นเหตุที่นำไปสู่ความรุนแรง

6. อย่าเน้นสร้างความร่ำรวยอารมณ์เกี่ยวกับสถานการณ์เพราะอาจนำไปสู่การกระตุ้นให้มีคนที่ต้องการทำให้ตนเป็นที่รู้จักด้วยวิธีรุนแรงได้ (เช่น อย่างกล่าวว่า สถานการณ์ที่เสียชีวิตมากที่สุดตั้งแต่ครั้งโคลัมไบน์)

7. รายงานเกี่ยวกับเหยื่อ และการที่ชุมชนและประเทศสามารถจะขับเคลื่อนให้เกิดความช่วยเหลือต่อเหยื่อและป้องกันการกราดยิงได้ในอนาคต

8. หลีกเลี่ยงการสร้างความเจ็บปวดต่อชุมชนหรือผู้ที่เป็นเป้าหมายของผู้กระทำผิด

9. ระลึกว่าครอบครัวของทั้งเหยื่อและผู้ก่อเหตุล้วนได้รับผลกระทบอย่างลึกซึ้ง และเจ็บปวดจากเหตุการณ์ จึงควรละเอียดอ่อน มีความเห็นอกเห็นใจในการสัมภาษณ์

มีงานวิจัยที่พบว่าแนวทางที่สื่อรายงานข่าวการกราดยิงในที่สาธารณะนั้นสามารถนำไปสู่การระบอบของสถานการณ์การเลียนแบบได้ ซึ่งการรายงานข่าวอย่างมีความรับผิดชอบสามารถลดความเสี่ยงนี้ ผู้ที่มีอาการทางจิตส่วนใหญ่นั้นไม่ใช่ผู้ที่สร้างความรุนแรง ในขณะที่ผู้ก่อเหตุที่ยิงกราดในที่สาธารณะนั้นมักจะไม่เคยได้รับการวินิจฉัยว่ามีอาการทางจิตมาก่อน การรายงานข่าวอย่างมีความรับผิดชอบสามารถสร้างการเรียนรู้ของสังคมและลดความเสี่ยงที่เกิดความรุนแรงขึ้นได้ในอนาคต

การรายงานข่าวของสื่อที่สร้างความเสียหายสามารถที่กระตุ้นให้เกิดการเลียนแบบได้โดยผู้ที่มองผู้ก่อเหตุเป็นตัวอย่าง เป็นฮีโร่ ในขณะที่เดียวกันก็เพิ่มความเจ็บปวดให้กับผู้รอดชีวิต ครอบครัว และชุมชน ก่อให้เกิดการขยายอคติและการตีตราไปยังผู้ที่มีอาการทางจิต ทำให้ผู้ที่มีอาการทางจิตหลีกเลี่ยงไม่กล้าไปรับความช่วยเหลือ

ข้อห้ามเด็ดขาดในการเผยแพร่หรือนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่อาจเกิดผลกระทบหรือส่งผลเสียต่อผู้รับสารนั้น ได้แก่

1. อาการทางจิตประสาท ทำให้ก่อเหตุ
2. เหตุเกิดเพราะเพียงปัญหาเดียว
3. การพูดชื่อผู้ก่อเหตุบ่อยครั้ง
4. จัดวางภาพให้ผู้ก่อเหตุเหมือนฮีโร่ โดดเด่น เป็นเหยื่อ หรือ ผู้ชอกช้ำ
5. การใส่ถ้อยคำผู้อยู่ในเหตุการณ์ที่เรียกผู้ก่อเหตุว่า “บ้า” “คลั่ง”
6. การคาดเดา หรือ ให้แหล่งข่าวคาดเดา เกี่ยวกับสภาพทางจิตของผู้ก่อเหตุ
7. ภาพสยดสยองจากการก่อเหตุ
8. การคาดเดา แรงจูงใจต่อเจ้าหน้าที่ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ฯลฯ
9. ใช้ภาพผู้ก่อเหตุ ขณะถืออาวุธ หรือ แต่งตัวคล้ายทหาร

นอกจากนี้ยังให้ลักษณะของสัญญาณเตือนของการกราดยิงในที่สาธารณะที่ทำให้ประชาชนช่วยกันสังเกตกันได้ง่าย เช่น พฤติกรรมวนเวียนเฝ้าดูที่เกิดเหตุ, การพูดหรือเขียนขู่ว่าจะชดแค้นเกี่ยวกับแผนที่จะทำร้ายหรือฆ่าผู้อื่น, การแสดงความนิยมชมชอบหรือเปรียบเทียบกับผู้ก่อเหตุความรุนแรงรายอื่น ๆ, มีการ

ค้นหาข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับอาวุธ และหลงใหลในการเก็บสะสมปืนและอาวุธ, มีการแสดงออกถึงจินตนาการหรือความคิดเกี่ยวกับการกราดยิงและพฤติกรรมความรุนแรง เป็นต้น

การรายงานข่าวที่เป็นประโยชน์จะเกิดผลดี คือการทำให้สาธารณชนเรียนรู้ ช่วยสังเกตและตอบสนองอย่างถูกต้องต่อผู้ที่อาจก่อความรุนแรง ช่วยปลอบประโลมใจผู้รอดชีวิต ครอบครัว และสังคม รวมทั้งครอบครัวผู้ก่อเหตุ และการนำเสนอข่าวดังกล่าวจะเป็นการชี้ให้สาธารณชนรับรู้สัญญาณเตือนของพฤติกรรมที่อาจก่อความรุนแรง เพื่อเอื้อให้ประชาชนได้มองหาความช่วยเหลือต่อตนเองหรือผู้อื่นที่มีความเสี่ยงต่อการดำเนินพฤติกรรมรุนแรง ป้องกันการเกิดอาชญากรรมร้ายแรงนั้นได้

3. กฎหมายและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนไว้ใน 2 มาตรา คือ มาตรา 34 คือ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในฐานะประชาชนทั่วไป และมาตรา 35 เสรีภาพในการนำเสนอข่าวหรือความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ดังนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2560)

“มาตรา 34 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น”

“มาตรา 35 บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้

การให้นำข่าวสารหรือข้อความใดๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกันต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนด และประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์และภารกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ด้วย”

3.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยละเมิด มีบทบัญญัติสำคัญซึ่งวางหลักไว้ ดังนี้ พระราชบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ.2535

“มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

จากกรณีที่มีสื่อมวลชนได้นำเสนอข่าวรูปแบบเรียลไทม์โดยการรายงานความเคลื่อนไหวตลอดจนแผนปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ อันเป็นเหตุให้ผู้ก่อเหตุร้ายได้ไหวตัวทัน และเป็นการชี้เป้าให้ผู้ก่อเหตุติดตามไปทำร้ายประชาชนที่ซ่อนตัวอยู่บริเวณต่าง ๆ ในห้าง แต่เมื่อสื่อมวลชนดังกล่าวรายงานสถานการณ์ตามจริงไปตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีได้มีเจตนาให้เกิดความตายหรือความเสียหายในชีวิตหรือร่างกายของประชาชนผู้ใด จึงไม่เข้าองค์ประกอบความผิดในทางอาญา ซึ่งบทลงโทษในทางอาญานั้นถือว่าร้ายแรงกว่าบทลงโทษอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ชีวิตและร่างกายของประชาชนจากการที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวเช่นนั้น สื่อมวลชนหรือบุคคลใด ๆ ก็ย่อมต้องมีความรับผิดชอบในทางใดทางหนึ่ง หากแต่ว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 นี้ การนั้นจะเป็นความผิดได้ก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อบุคคลอื่น “โดยผิดกฎหมาย” ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในกรณีนี้มีได้เป็นการกระทำที่ผิดต่อกฎหมาย เป็นแต่เพียงการรายงานข้อมูลเชิงลึกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งเมื่อส่งผลร้าย คือเกิดความเสียหายแก่ชีวิตและร่างกายของผู้อื่น สื่อมวลชนดังกล่าวก็ควรต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย เมื่อไม่เป็นความผิดตามมาตรา 420 ก็ต้องไปพิจารณาบทกฎหมายฉบับอื่นต่อไป

3.3 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551

ตามความในหมวด 3 ว่าด้วยการส่งเสริมและควบคุมจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และการคุ้มครองผู้เสียหายจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ บัญญัติว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551

“มาตรา 40 ผู้ที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากรายการที่ออกอากาศเป็นเท็จหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพเกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอาจร้องเรียนต่อคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการส่งเรื่องพร้อมความเห็นของคณะกรรมการให้องค์กรควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามมาตรา 39 เพื่อให้ดำเนินการเยียวยาให้แก่ผู้เสียหายโดยเร็ว และให้คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการขององค์กรควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามมาตรา 39 เมื่อองค์กรควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามมาตรา 39 ได้แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบแล้ว ให้แจ้งผู้ร้องเรียนทราบผลการดำเนินการโดยเร็ว

ผลการดำเนินการในหมวดนี้ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามมาตรา 51(1)”

ความในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นการที่ผู้เสียหายเนื่องจากรายการที่ออกอากาศมีการละเมิดสิทธิเสรีภาพ ซึ่งประชาชนผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการนำเสนอข่าวสามารถร้องขอการเยียวยาจากสื่อมวลชน แต่ไม่ปรากฏบทบังคับหรือโทษของสื่อมวลชนที่เป็นผู้กระทำละเมิดตามมาตรา 40 นี้แต่อย่างใด

3.4 พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.2551

ตามความในหมวด 3 ว่าด้วยข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ บัญญัติไว้ว่า พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.2551 (2551)

“มาตรา 42 ให้คณะกรรมการนโยบายจัดทำข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ โดยคำนึงถึงความเห็นของตัวแทนพนักงานและลูกจ้างขององค์กร ผู้ผลิตรายการ ผู้รับชมและรับฟังรายการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การผลิต การจัดหาและการเผยแพร่รายการขององค์กร

ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) ความเที่ยงตรง ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม
- (2) ความเป็นอิสระของวิชาชีพ และความรับผิดชอบต่อสาธารณชน
- (3) การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นส่วนตัว และการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล

(4) การคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากรายการที่แสดงออกถึงความรุนแรง การกระทำอันผิดกฎหมาย หรือศีลธรรม อบายมุข และภาษาอันหยาบคาย

(5) การปฏิบัติต่อเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายและผู้ที่อยู่ในภาวะเศร้าโศก

(6) การจ่ายเงินแก่แหล่งข่าว การรับรางวัลหรือผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อให้เสนอข่าว หรือมีส่วนร่วมในการกระทำอันกระทำให้ขาดความเป็นธรรมและความเป็นอิสระของวิชาชีพ

(7) การปกป้องและปฏิบัติต่อแหล่งข่าวอย่างเป็นธรรม

ให้คณะกรรมการนโยบายเผยแพร่ข้อบังคับด้านจริยธรรมที่จัดทำขึ้นตามวรรคหนึ่งต่อสาธารณชน”

ตามมาตรา 42 นี้เป็นแต่เพียงการกำหนดข้อบังคับตามวิชาชีพ ซึ่งไม่พบบทลงโทษใด ๆ แก่สื่อมวลชนที่ฝ่าฝืนจริยธรรมข้อหนึ่งข้อใดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

3.5 คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 855/2548 เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพ ต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

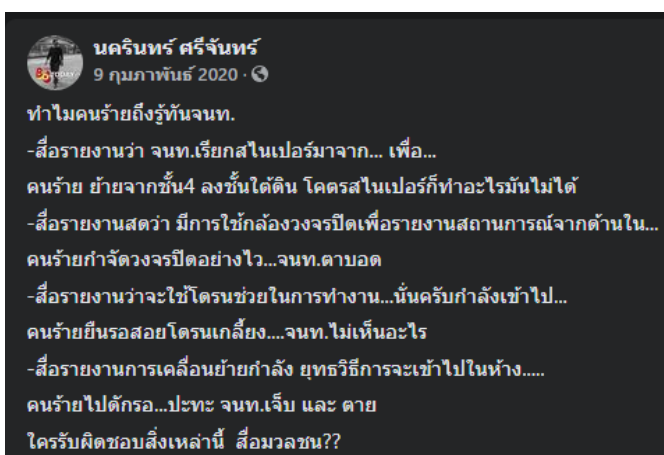
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (2548) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีนโยบายที่จะกำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้ทุกหน่วยงานและข้าราชการตำรวจมีมาตรฐานการปฏิบัติเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้อย่างถูกต้องตรงกัน โดยจะยกมาเฉพาะเรื่องการเผยแพร่ภาพของสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับบทความตอนหนึ่งว่า

1. การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ป้องกันภัยอันตรายมิให้เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และไม่ให้มีภาพที่ไม่เหมาะสมถูกนำออกเผยแพร่ทางสื่อมวลชนทุกแขนง อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น จึงให้ปฏิบัติดังนี้

2. ห้ามนำสื่อมวลชนทุกแขนงไปทำข่าวหรือถ่ายภาพ ในขณะที่เข้าปฏิบัติการตรวจค้น จับกุม”

ในส่วนข้อ 2 ที่ยกมานี้เป็นเพียงการห้ามนำสื่อมวลชนไปทำข่าวหรือถ่ายภาพในขณะที่เข้าปฏิบัติการตรวจค้นจับกุมเท่านั้น ไม่รวมกรณีสื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลการเข้าจับกุมของตำรวจ จึงไม่อาจนำมาปรับใช้บังคับแก่กรณีเหตุการณ์ดัง ๓ แห่งสรรพสินค้า Terminal 21 นี้ได้ เพราะกรณีดังกล่าวนี้มีสื่อมวลชนบางสำนักที่เผยแพร่ขึ้นตอนการเข้าจับกุมของเจ้าหน้าที่จนทำให้ผู้ก่อเหตุรู้ตัวล่วงหน้า และคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น ไม่มีโทษทางอาญาหรือไม่มีสภาพบังคับใด ๆ แก่ผู้ฝ่าฝืนแต่อย่างใด

ภาพที่ 1 การแสดงความคิดเห็นของผู้ชมที่แสดงออกผ่านทางแอปพลิเคชัน (นครินทร์ ศรีจันทร์, 2563)

ภาพที่ 2 การถ่ายทอดสดจาก Terminal 21 โคราช (ข่าวช่องวัน, 2563)

บอสหวัง 🍀 @PimmyWang... · 45 นาที ✓
ข่าวช่อง one นางกียังไม่หยุดจ้ำา ล่าสุด
บอกรายละเอียดว่าเจ้าหน้าที่พาผู้ที่หนีออก
มาได้ไปอยู่ที่ไหน ถ่ายเส้นทางฝั่งประตูหลัง
ให้ดูว่ามีเจ้าหน้าที่อยู่ตรงจุดไหนบ้าง ถ้ากู
เป็นคนร้ายคือกูยิ้มแล้วอ๊ะ #กราดยิงโคราช

41 3,698 910

ภาพที่ 3 ทวิตเตอร์ของคุณ “บอสหวัง” (บอสหวัง, 2563)

จากภาพจะเห็นได้ว่าการแสดงความคิดเห็นของผู้ชมส่วนหนึ่งที่แสดงออกผ่านทางแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก และหน้าเพจของสื่อมวลชนถึงการนำเสนอข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวรวมทั้งแผนการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจทำให้ผู้ก่อเหตุทราบจนไหวตัวหลบหนีได้ทัน ตลอดจนการที่อาจทำให้ผู้ก่อเหตุได้มีโอกาสคิดวางแผนทำร้ายประชาชนที่หลบซ่อนตัวอยู่ในห้างอีกด้วย

บทสรุป

จากกรณีศึกษาเหตุการณ์กราดยิง ณ ห้างสรรพสินค้า Terminal 21 จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารแบบเรียลไทม์ (Real Time) หรือการสื่อสารตามกาล ณ เวลานั้น โดยข้อเท็จจริงพบว่ามีสื่อมวลชนบางสำนักมีการนำเสนอข่าวโดยเกาะติดความเคลื่อนไหวและรายงานแผนการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดจับกุม ในการดำเนินการติดตามจับกุมผู้ก่อเหตุร้ายแรงต่อประชาชนที่ได้เข้าไปหลบซ่อนตัวอยู่ในห้าง การนำเสนอข่าวเช่นนี้ก่อให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ตลอดจนเสียงประณามจากประชาชนผู้รับชมข่าวสารเป็นจำนวนมาก ถึงขั้นณรงคี่ให้มีการแบนสำนักข่าวดังกล่าวด้วย ซึ่งล่าสุดในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2563 ที่เหตุการณ์ได้จบลงด้วยความตายของ

ผู้กระทำผิดจากการวิสามัญของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือที่รู้จักกันในชื่อย่อว่า กสทช. ได้ออกประกาศแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและระบุว่า กสทช. ได้มีการออกคำสั่งไปยังสถานีข่าวให้งดนำเสนอภาพข่าวและการรายงานสดในช่วงเวลาเกิดเหตุแล้ว แต่มีบางสถานีที่มีได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น เมื่อเหตุการณ์ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ภายหลังเกิดเหตุจึงได้เตรียมเรียกสถานีข่าวเข้าทำความเข้าใจกันเป็นลำดับต่อไป นับเป็นการดำเนินการอย่างเต็มกำลังในการพยายามป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการอันสมควรแล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมีความเสียหายได้เกิดขึ้นทั้งแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัยหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวเช่นนั้น รวมทั้งความเสียหายที่เกิดแก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องเผชิญกับอุปสรรคจากการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวที่ทำให้ผู้กระทำผิดรู้ตัวทัน อันส่งผลให้ภารกิจตามแผนที่วางไว้ให้ต้องล่าช้าออกไป ผู้เขียนเห็นว่าควรต้องมีบทบังคับหรือมาตรการทางกฎหมายอย่างใด ๆ เอาผิดแก่สื่อมวลชนดังกล่าวให้ไม่เป็นเยี่ยงอย่างอีกต่อไป แต่เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้ว พบว่าในขณะนี้ประเทศไทยยังไม่มีบทกฎหมายเป็นการเฉพาะในการบังคับเอาแก่ผิดสื่อมวลชนในกรณีดังกล่าวได้ ซึ่งอาจจะต้องมีการเสนอร่างกฎหมายหรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อบังคับใช้โดยตรงแก่กรณีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ด้วยสื่อมวลชนเป็นองค์กรหนึ่งที่เป็นเสมือนฐานันดรที่ 4 ของสังคม เป็นกระบอกเสียงที่มีภารกิจสำคัญในการเผยแพร่ข้อเท็จจริงให้แก่ประชาชนโดยปราศจากอคติใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่สังคมโดยรวม มิใช่เฉพาะองค์กรใดองค์กรหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นภารกิจที่ไม่ง่ายนัก ยิ่งในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันหาข่าวและมีรูปแบบการนำเสนอข่าวสารที่หลากหลายของแต่ละสำนักอย่างมาก สำนักข่าวก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการและรูปแบบการนำเสนอของตนให้ดึงดูดผู้ชมให้มากที่สุด แต่ไม่ว่าการถ่ายทอดนั้นจะมีรูปแบบแปลกใหม่อย่างไร สิ่งที่สำคัญที่สุดที่สื่อมวลชนต้องเป็นให้ได้ คือ การเป็นผู้นำเสนอข่าวอย่างฉับไวและรวดเร็วที่สุด จนหลายคราที่การหาข่าวด้วยความรวดเร็ว ทำให้ขาดการพิจารณาและไตร่ตรองถึงความเหมาะสมและสมควรประกอบกับกฎหมายสื่อมวลชนในประเทศไทยยังไม่ครอบคลุมเพียงพอแก่กรณีใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การนำเสนอข่าวที่เร็ว สื่อมวลชนควรต้องมีความระมัดระวังเป็นอันมากกว่าวิธีการนำเสนอข่าวนั้น อาจเป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัว หรือกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวแบบเรียลไทม์ (Real Time) ที่ควรตัดภาพจบ หากพบว่าการนำเสนอนั้นอาจเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการติดตามจับกุมคนร้าย เนื่องด้วยคนร้ายก็อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของผู้ชมที่กำลังชมอยู่เช่นกัน ซึ่งหากสื่อมวลชนเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติการทั้งหลายจนสิ้น ก็อาจเป็นการชี้ช่องให้ความช่วยเหลือแก่คนร้ายได้อีกทางหนึ่ง

2. การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับกลลวงหรือกลโกงของผู้ร้าย ควรต้องพิจารณาโดยใช้ “หลักความได้สัดส่วน” มาพิจารณาประกอบด้วย กล่าวคือ ผลติจากการนำเสนอกลโกงนี้จะเกิดได้แก่ประชาชน มากกว่าเป็นผลดีต่อผู้ประสงค์ร้ายในการเรียนรู้กลโกงนี้เพื่อนำไปใช้ก่ออาชญากรรมต่อหรือไม่ หากผลดีที่เกิดแก่ประชาชนมีมากกว่า ช่วยให้ประชาชนได้รู้เท่าทัน ก็ควรต้องนำเสนอต่อไป แต่หากพิจารณาแล้วได้ความว่า ผลดีแก่ประชาชนที่รับชมมีน้อยกว่าผลดีที่คนร้ายจะรู้ช่องทางหลบหลีกการจับกุม ก็ย่อมต้องงดการนำเสนอและเปลี่ยนรูปแบบวิธีการนำเสนอแบบใหม่

3. จากกรณีการนำเสนอข่าวเหตุกราดยิงนี้ เป็นบทเรียนแก่สื่อมวลชนของไทยในการติดตามทำข่าวการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอนาคต โดยเสนอแนะว่าหากมีการเกาะติดสถานการณ์หรือนำเสนอ

ข่าวการกิจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แบบเรียลไทม์ ควรมีการพูดคุยตกลงกับเจ้าหน้าที่ถึงขอบเขตการติดตามและการนำเสนอข่าวการปฏิบัติหน้าที่ ว่าสื่อมวลชนภาคสนามมีขอบเขตการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่มากน้อยเพียงใด เพื่อความปลอดภัยแก่ตัวสื่อมวลชนเอง และเป็นการให้เกียรติการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อการนำเสนอข่าวไม่เป็นอุปสรรคแก่การปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ อันเป็นการป้องกันผลร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า

4. ให้มีการบัญญัติข้อกำหนดที่เอาผิดแก่กรณี “สื่อมวลชน องค์กรหรือบุคคลใด ที่เปิดเผย เผยแพร่ นำเสนอรายงานการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่แบบเรียลไทม์ (Real Time) ที่ทำให้เกิดผลร้ายแก่ชีวิตร่างกาย ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของผู้อื่น ให้ต้องรับผิดชอบในความเสียหายจากผลการเปิดเผย เผยแพร่ หรือนำเสนอข่าวนั้น” โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนที่เป็นวิชาชีพเฉพาะ มีหน้าที่โดยตรงในการนำเสนอข่าวข้อเท็จจริง ที่ต้องระมัดระวังมิให้การนำเสนอของตนเป็นผลร้ายแก่ประชาชน การออกเป็นบทบัญญัติในกฎหมายเป็นการเตือนให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชนต้องตระหนักถึงความสำคัญและขอบเขตพลังอำนาจของตน ที่หากไม่ใช้โดยระมัดระวังจะเกิดความเสียหายให้แก่สังคมเป็นอย่างมาก โดยมีการบัญญัติเพิ่มไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 เป็นบทบัญญัติใหม่ที่ขยายความจากมาตรา 40 อันเป็นการปรับแก้กฎหมายให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์เพื่อปรับใช้แก่กรณีที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

บรรณานุกรม

- ข่าวช่องวัน. (2563, 9 กุมภาพันธ์). สด! จนท.ตรึงกำลังด้านหลัง terminal 21โคราช. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/onenews31/videos/202767340842670>
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2554, 9 กุมภาพันธ์). ความหมายและหลักการของคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และธรรมาภิบาล. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก www.charuaypontorranin.com/index.php?lay=show&ac=article&id=5375831
- ชูลีพร เกษโกวิทย์. (ม.ป.ป.). *ฐานันดรสี*. สืบค้นวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2563 เข้าถึงได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ฐานันดรสี>
- ดรุณี หิรัญรักษ์ และคณะ. (2558). *จริยธรรมสื่อ*. กรุงเทพฯ: บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์จำกัด.
- นครินทร์ ศรีจันทร์. (2563, 9 กุมภาพันธ์). ทำไมคนร้ายถึงรู้ทันจนท. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/S.Nakarin/posts/2948520331835028>
- บอสหวัง. (2563, 8 กุมภาพันธ์). ข่าวช่อง one นางก็ยังไม่หยุดจ้าา. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก <https://twitter.com/pimmywang94/status/1226178312835256320>
- พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125 ตอนที่ 42 ก, หน้า 30.
- พระราชบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่. (2535). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 75.
- พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125 ตอนที่ 8 ก, หน้า 30.
- พิศิษฐ์ ขวาลาวัช. (2545). *กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์.

รสิกา อังกร. (2562, 14 มีนาคม). *จริยธรรมและบรรทัดฐานสื่อมวลชนกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการพาดหัวข่าว*. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.presscouncil.or.th/archives/4602>

สมสุข หินวิมาน และคณะ. (2557). *ความรู้เบื้องต้นทางวิทยุและโทรทัศน์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุกัญญา บุรณเดชาชัย. (2549). *การสื่อสารมวลชน แนวคิด ทฤษฎี และสถานการณ์ในประเทศไทย*.

ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก, หน้า 9-10.

สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ. (2548). *คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 855/2548 เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพ ต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์*.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ. (2550). *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม*.

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Amarin TV. (2561, 14 April). *เปิด 23 ข้อ จรรยาบรรณวิชาชีพสื่อสารมวลชนสากล*. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก <https://today.line.me/th/v2/article/1ZN8BB>

Techsauce Team. (2563, 14 April). *สื่อควรรายงานข่าวอย่างไร? อ่านข้อแนะนำการรายงานข่าว ‘การกราดยิงในที่สาธารณะ’*. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก <https://techsauce.co/news/reporting-on-mass-shootings>